

som helst Rolle paa denne Valgdag. Valgdagen gjorde et: den gav Tilslutning med 3 Fjerdedeles Majoritet blandt de danske Vælgere til Regeringens Grundlovsforslag. Dette er nu det danske Folks Grundlovsforslag, og det er Valgdagen af 20. Majs Villie, at dette Forslag skal føres igennem indenfor de Forhandlingsmuligheder, Regeringen selv havde aabnet før Valget. Hvis Venstre derfor alligevel under disse Forhold vil kaste Tøjlerne fra sig, kaste Magten og Ansvarret over paa andre, vil det ikke undgaa, at det danske Folk faar en Følelse af, at det, der saa sker, er det, som et Regeringsblad — Bladet vil betegnes ved det Udtryk: Regeringsvenstreblad — Morgenen efter Valget kaldte Faneflugt; saa vil mange Vælgere ikke kunne undgaa at komme til at tænke paa, om ikke det Grundlovsforslag, naar alt kommer til alt, fra Venstres Side er tænkt som en storstilet Valgassurance til at slippe over et Valg, der af mange Grunde paa Grund af Venstres Politik var tvivlsomt og vanskeligt. Mange Vælgere vil ikke kunne undgaa at faa den Tanke, at naar Venstre bevarede sit Vælgertal den 20. Maj, var det netop i Kraft af Grundlovsforslaget, fordi mange Venstre-vælgere, maaske særlig Husmænd, stodele fuldt og fast paa Regeringens alvorlige og ærlige Hensigt i denne Sag, men maaske ogsaa fordi mange Vælgere, maaske særlig Gaardmænd, stodele fuldt og fast paa Venstre som et Parti, der, naar det kun slap over Valget, nok skulde sørge for ved den endelige Afgørelse ikke at komme i Strid med sit Partis Klasseinteresser.

Men enfin, hvis de flygter, hvis de slipper Fanen, hvis de svigter den, maa andre gribe den; hvis de opgiver Førerskabet, maa andre overtage det og føre Sagen igennem til Sejr; det er klart. Skal det ske, vil det rimeligvis gaa langsommere, saa vil Besværlighederne blive større, det er givet, fordi et Landstingsvalg efter vor gældende Forfatning er saa kompliceret indrettet, at der kræves den nøjeste Samvirken af et stærkt, kvalificeret Flertal for at sejre. Det er ogsaa muligt, at det kan gaa hurtigere; det er muligt, at en virkelig begejstret Hær, selv om den er noget mindre, vil kunne sejre hurtigere og lettere end en i Antal meget stor Hær, hvis man i Stedet for Begejstring mærker Kølighed, Surmuleri, Rebelltendenser osv., det er muligt, det faar nu Fremtiden afgøre. Men vil Venstre flygte fra Medarbejdet, fra Medansvarret og fra Æren for denne store Sags Gennemførelse, saaledes at andre maa tage

dette Arbejde, denne Kamp op, saa vil der utvivlsomt — om det end gaar langsommere for andre at gennemføre det Grundlovsforslag, som nu er det danske Folks, det, som det danske Folk den 20. Maj har erklæret at være det Forslag, som har de bedste Betingelser for i en nær Fremtid at blive gældende Grundlov i Danmark —, saa vil der ske noget, som ingenlunde stemmer med Venstres Partiinteresse, saa vil der ske noget lignende som det, jeg talte om, da Landbrugsministeren tilnikkede mig sit Bifald, om, hvorledes Højre ved at bekæmpe Parlamentarismen, ved ikke at ville være med i den naturlige parlamentariske Udvikling i 70erne, i Virkeligheden kom til at gaa de Ideers og de Partiers Ærinde, som det egentlig var Højres Opgave at bekæmpe. Hvis man fra Venstres Side knytter Grundlovsfanen ene og alene til Radikalismen og Socialismen, er der i denne Sag, i Grundlovssagen, et saadant Liv og en saadan Kraft, at de Anskuelser, som de Partier, hvortil man næsten med Vold og Magt fra Venstres Side knytter Grundlovsfanen, repræsenterer, vil vinde hurtigere frem, end det ellers vilde være blevet Tilfældet. Der foregik under Provisorismen en Radikalisering af den danske Befolknings Tænkemaade, der foregik en hurtigere Vækst for socialdemokratiske Ideer, end det maaske vilde have været Tilfældet, hvis vi ikke havde faaet Statskup'et og Estrupiatet. Det staar nu til Venstre, om det vil gentage Højres Spil og fremme det, som det i Virkeligheden maa være dets naturlige Opgave at hemme. Venstre kan ikke ønske en stærkere Radikalisering af Befolkningens Tænkemaade eller gunstigere Vækstbetingelser for socialdemokratiske Ideer, end naturligt er her i Landet. Enhver, som kan tænke en Smule politisk, kan se, at det vil blive Følgen, hvis Venstre kaster Tøjlerne og melder sig fra. Hvis Venstre fuldkommen loyalt, fuldkommen intimt vil støtte en ny Regering, ser jeg slet ikke, hvad Interesse man har deraf, saa er dog denne Regering den bedste Leder under Arbejdet. Men vil Venstre ikke det, saa vil det, siger jeg, gaa det saaledes, saa vil dette medføre en stærk Radikalisering af Befolkningens Tænkemaade. Jeg tror, det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) har i ikke ringe Grad bidraget til at afradikalisere Befolkningens Tænkemaade i Løbet af snart en Snes Aar; Befolkningens Tænkemaade var efter hans i mange Henseender konservative Opfattelse blevet altfor radi-